

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

De excommunicatione lata contra impedientes, ne victualia, & alia ad vsum Romanæ Curiae necessaria ad ipsam Curiam deserantur. Cap. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

ma vero suæ detrimentum patia-
tur: Id quod & vsus declarat, non
enim christianus Princeps inueni-
tur, qui alterius christiani Princi-
pis bona occupet, nisi in ijs ius ali-
quod habeat, aut se habere opine-
tur, ita igitur in hac re sentio. Sed
de capite hoc satis, ad alterum ue-
niamus.

*De excommunicatione lata contra impe-
dientes, ne victualia, & alia ad vsum
Romanæ Curia necessaria ad ipsam
Curiam deferantur.*

Cap. VIII.

Item excommunicamus, &
anathematizamus om-
nes impedientes, seu in-
uadentes eos, qui victua-
lia, seu alia ad vsum Ro-
manæ curiæ necessaria
adducunt. Ac etiam
eos, qui ne ad Roma-
nam curiam adducan-
tur, vel afferantur, pro-
hibent, impediunt, seu
perturbant. Seu hæc fa-
cientes defendunt per
se, vel alios, cuiuscun-
que fuerint ordinis, præ-
eminentiæ, conditionis,

& status, etiam si Pontifi-
cali, seu regali, aut alia
quavis Ecclesiastica, vel
mundana præfulgeant di-
gnitate.

S V M M A.

- 1 Impedire quid significat, & in quam partem hic accipitur.
- 2 Impedire quot modis quis dicatur ne victualia ad Romanam curiam deferantur.
- 3 Inuadere quid significat.

HOc caput in tres partes diui-
ditur, quarum altera inci-
pit ibi. Ac etiam eos, Tertia ibi.
Seu hæc facientes. In prima par-
te, de qua primo agendum est, ex-
communicantur, qui impediunt,
seu inuadunt eos, qui victualia, &
alia ad vsum Romanæ Curia ne-
cessaria adducunt. Quam excom-
municationem, vt dilucidiorẽ
habeamus, præmittenda qua-
tuor sunt. Primum verba hæc im-
pedire, & inuadere quid signifi-
cent. Deinde victualium nomine,
quæ comprehendantur. Tertio
quænam sint illa alia ad vsum
Romanæ Curia necessaria præ-
ter victualia. Postremo quid sit
Romana Curia, & vbi esse dica-
tur.

- 1 Quoad primum igitur ¶ ver-
bum impedire, significat pedes
implicare, id est in, seu contra pe-
des

des ire, & propriè pedibus obſtacula opponere, quominus ſuam functionem obeant. Et quoniam, qui hoc agit, detinet, quominus quis eat eo, quo volebat, ob eam rem factum eſt, vt impedire hic dicatur. Eſt autem verbum hoc ex tribus compositum ex In, Pes, & ire, quaſi in pedes, ſeu contra pedes ire, vt diximus. Hic igitur accipitur pro detinere, quominus viſtuala ad Romanam Curiam adducantur. Hoc autem multis modis contingit, dolo malo, & bona fide. Item mediate, & immediate, ac demum directe, & indirectè.

Dolo malo impedire is dicitur, qui ob id ſolum impedit, quia viſtuala, & huiusmodi ad Romanam curiam deferri non vult, ſic enim & qui in iudicium vocatum impedit, ne ſiſtatur, dolo malo facere dicitur, in leg. prima, in principio, ff. de eo, per quem fac. erit.

Non dolo malo, ſeu bona fide autem impedire is dicitur, qui ob aliquam iuſtam cauſam impedit, vt pote vel quo in ſua Ciuitate, & in ſuis terris annonæ caritas non ſit, ſed abundantia. Vel quoniam peſtis in Curia eſt, & ob eam rem, ne ſua Ciuitas ea infeſtetur, prohibet, ne quis ſuorum eo proficiſcatur, quod & ſenſit Caietan. in verb. Excommunicatio, capitu. 19. in Summ. & Nauarr. in Manual. capitu. 64. verſicu. Secundo. Vel ne deferens periculum aliquod adeat, aut ob fluminum

impetum, aut ob latrones, qui itinera obſident, aut ob morbum, quo detinetur, nam & hic dolo malo impedire non dicitur. argument. l. ſed eximendi. iunct. Gloſ. ſi. ff. ne quis eum, qui in ius, & eorum, quæ dixit Innocent. quem refert, ac ſequitur Sylueſt. in verb. Excommunicatio. 6. numer. quinto. verſic. Sciendum eſt tertio, ibi. Et idem eſt ſecundum Innocent. At quid ſi quis impedit eos, qui aliunde res huiusmodi deferunt, quo in ſua Ciuitate remaneant, an Bullam hanc offendet? Planè ſi caritas annonæ ibi grauis ſit, excuſari hunc a pœna cenſeo. argument. preces. C. de ſeru. & aqu. iunct. capitu. quod non licitum. de regul. iur. & capi. ſi diſcipuli, de conſec. diſt. 5.

Immediate uero, ubi quis per ſe impedit. argument. l. i. §. feciſſe. ff. per quem fact. erit. Mediate uero, ubi per alios quis impedit. argument. cit. l. §. feciſſe. cum cit. ibi a Gloſ. in verb. Aliis, & l. ſi per aliu. ff. ne quis eum, qui in ius uoc. & arg. l. is damnum dat. ff. de regul. iur. cum ſimil. Quare dominus loci per ſuos milites impediens offendere Bullam hanc dicitur.

Directè demum impedit, qui ſimpliciter, & apertè ne prædicta deferantur, prohibet. Indirectè uero, qui per obliquum impedit, ut pote prohibendo, ne ex ſuo territorio res extrahantur, ſeu ne quis inde diſcedat, ſeu ne quis eum de equis, mulis accõmodet,

pet summe territorium transeat, & id generis, vt pote pto molitura aliquid præstet, vel pro vectigali. Quacunque ratione igitur quis impediat (modo bona fide id non faciat). Bullam hanc offendit.

3 Inuadere vero ¶ est impetu aliquem aggredi, seu in aliquem irruere, quo eum aut spoliat, aut interficiat, aut damnum, iniuriamve inferat. Hinc Virg. lib. 1. Aene. inquit: Inuadunt Urbem somno vinoque sepultam. Dicitur est autem ab In, quod significat contra, & a verbo Vado, quod significat, Eo. Inuadere igitur id est, quod contra vadere, & ire, quo damnū inferat, vt diximus vi adhibita. Omnis ergo, qui inuadit, impedit non autem est contrario Omnis, qui impedit inuadit, est enim verbum Impedire velut genus, Inuadere vero, vt eius species, sed de primo hoc satis, iam secundum aggrediamur, victualium nomine, quæ comprehendantur.

1 *Victualium nomen idē significat, quod nomen hoc Victus.*

2 *Victus nomine quæ comprehendantur.*

3 *Curia necessaria quanam sint.*

Secundo loco explicandum nobis proposuimus, victualium nomine quæ compre-

1 hendantur. ¶ Nomen igitur hoc victualia, barbarum nomen est, vsitatum tamen, nō enim germanæ latinicatis cultores eo vtuntur, sed pro ipso nomine hoc victus, quæ voce quæ significantur, iam declaremus.

2 Primum igitur ¶ victus appellatione comprehenduntur vniuersa, quæ ad vsu hominis necessaria sunt. Item, quæ ad potum. Tertio, quæ ad cultum corporis, quæque ad viuendum homini necessaria sunt, ut habetur in le. verbo victus. ff. de verborum signifi. Verbo victus, dicitur enim ibi, continentur, quæ esui, potui, cultuique corporis, quæque ad viuendum homini necessaria sunt. Hæc ibi, ex quibus patet Victus nomine prædicta omnia comprehendit, atque sic dixit quoque Rebuff. in Prax. benefi. in expositione Bullæ, ar. 6. in verb. Victualia. Et frumentum igitur, & farina, & panis, & legumina, & uua, & vinum, & oleum, & carnes, & oua, & caseus, & mel, & acetum, necnon sal, & alia (quæ ad esum pertinent) ut herba, olera, capra, alia, pisces, poma, & alia huiusmodi (his etenim homines uescuntur, & ad esum partim pertinent, partim ad potum) victus nomine comprehenduntur. Et quoniam concessio aliquo, concessa intelliguntur etiam alia, sine quibus concessum haberi non potest. argument. l. 2. ff. de iurisdic. omn. iud. ob eam rem & alia, sine quibus prædicta haberi

nequeunt, concessa victus nomine comprehenduntur. Quare quod panis fieri nequit sine lignis, sicut nec coqui carnes, oua, & pisces, ob eam rem & ligna comprehensa intelliguntur, atque sic dixit de lignis Vivald. in Candelabr. in explanatione Bullæ Cœnæ Domini. cas. 8. nu. 73. Secundo loco Victus nomine vestes etiam, quibus tegimur, comprehenduntur, vt habetur in cita. l. verbo victus, vestem quoque victus habere vicem Labeo ait. Hęc ibi, ex quibus manifesto constat victus nomine, & vestes comprehendendi, idem habetur in l. in stratum. ff. eodem. In victum ergo, ait enim ibi iureconsultus, accipiemus. Et quoniam vestes diuersi generis sunt, & ex diuersa materia fiunt, vt per elegans textus docet in l. vestis. ff. de aur. & argen. lega. ob eam rem vel ex lana, vel ex lino, vel ex serico, vel ex bombyce aliave materia cōstent, & linum, & lana, & reliqua, ex quibus prædicta contexuntur, comprehenduntur, vt de lino dixit Vivald. in Candelabro. part. 2. in explanatione Bullæ Cœnæ Domini. cas. 8. numero 73. etenim concessio consequenti, & antecedens concessum esse intelligitur. argument. l. ad rem mobilem, & l. ad legatum. ff. de procurat. Tercio victus nomine etiam stramenta comprehenduntur, id est lecti, culcitæ, & alia, quæ ad lectum pertinent, vt habetur in leg.

egit

quos. §. i. ff. de verbor. sign. verbū viuere, dicitur enim ibi, quidam putant ad cibum pertinere, sed Offilius ad Atticum ait his verbis & vestimenta, & stramenta contineri, sine his enim viuere nemine posse. Ecce ibi eo verbo viuere, quod idem significat, quod nomine victus, & vestimenta, & stramenta significari.

Quarto nomine victus & medicina etiam comprehenduntur, vt not. Bartol. per illum text. in l. si cū dotem, §. si autem in sœuissimo. in fin. ff. solut. matrim. & l. as. in l. cum antiquitas. num. 7. versicul. Tertio not. C. de test. vbi de iure verbo victus medicinas venire ait, idem Bartol. in l. legatis. ff. de aliment. præstand. & facit citat. l. victus. de verb. sig. nam posteaquam victus appellatione contineri iureconsultus dixit, quæ esu, potui, cultuique corporis necessaria sunt, clausulam hanc addidit. Quæque ad viuendum homini necessaria sunt. Hæc ibi, præter prædicta illa igitur, quæ sunt ad victum homini necessaria, nisi medicina? sine ipsis enim quotus quisque ante suū diem moreretur? vnde illud: Honorā medicos propter necessitatem, & victus nomine igitur medicina comprehenduntur, sed iam tertium aggrediamur.

3 Per clausulam vero ꝑ illam generalitatem, seu alia ad vsum Romanæ Curia necessaria adducunt, duo alia comprehendere censeo. Primum vniuersa, quæ pertinent etiam

ad

ad commodum, & decorem eorum, qui in Curia morantur, & sic reliqua omnia, quæ victus nomine quidem non comprehenduntur, sed pertinent tamen aliquo modo ad homines, cuiusmodi sunt equi, muli, ac reliquæ animantes, quæ ad prædicta importanda pertinent, quandoquidem & hæc ad humanum victum necessaria sunt, ac propterea ad ipsa alenda paleæ, fœnum, ordeû, spelta, & id generis. Item & pecunia, quandoquidem omnia per illam parantur.

Secundo loco comprehendi per clausulam hanc censeo vniuersa, quæ ad munera Curie ob eunda necessaria sunt, vt carta, tam quæ ex pannis lineis, quam quæ ex coreis ouium fiunt, atramentum, cæra, candelæ, quibus ad lucubrationes vtuntur, ex quacunque materia sint, atque sic de carta dixit Vivald. ibidem num. 73. Item & alia id generis, atqui de hoc satis, ad postremum veniamus.

I Curia Romana quid sit, & vbi esse dicatur.

II.

Quartum propositum restat explicandum, scilicet, quid Romana Curia sit. Romana Curia demum nil aliud est, quam

locus, vbi Sedes Apostolica residet, & domicilium habet Romanus Pontifex cum iudicibus, & aliis magistratibus suis.

Dixi primo locus simpliciter, certum non perscribens, quoniam, vbi est Romanus Pontifex, siue audientia, id est iudices sui, ibi est Curia, argumen. Clement. nec Romani. §. sanè. versicu. Et tamen adiecto. de elect. & vt dixit Felin. in capitu. ego. numer. 14. versicul. Not. bene Glo. de iureiuran. Intellico autem Curiam ibi esse, vbi est Pontifex Max. modo domicilium eo transtulerit cum tota sua familia, vt dixit Ancharan. in eodem §. sanè. num. 5. versicu. Tertio not. Secus ergo si quo eat cito rediturus, & non cum sua audientia, vt DD. inquit ibi, quo fit vt Curia esse dicatur aliquando, vbi non est Romanus Pontifex. Idem dixit Quint. Mandos. in Gloss. facultatum. §. sanè. versicu. Quo nulla in Romana curia, pag. 19. & quâuis Romana Curia dicatur, nihil interest, vbi alibi est, quandoquidem ob eam rem sic nominatur, quoniam sapius Pontifex Max. Romæ suum domicilium, & suam audientiam habet.

Dixi etiam Sedes Apostolica, quoniam Curia Romana non solum dicitur esse ibi, vbi est Romanus Pöt. dum viuít, sed etiam post mortem, vbi sunt Cardinales, vt not. Oldrad. & Castrenf. in l. suggestioni, quos refert, ac sequitur la so. ibi. numero 20. C. de verbor. sign.

signifi. Quod dico tamen de Cardinalibus intelligo hac conditione, si audientia Romani Pontifici, ibi adfit, id est iudices, & Magistratus Apostolicæ Sedis. argumen. l. vbi periculum. §. porro, iunct. Glo. curia, de elect. lib. 6.

Dixi demum cum suis iudicibus, & magistratibus, ob allegatam Gloss. quoniam vbi audientia est, id est audientiam habet Sedes Apostolica, & ibi esse Curia dicitur. Ex quibus iam manifesto constat, vbi Curia esse dicatur, quod explicandum nobis proposuimus. Sine igitur Romæ, siue Arimini, siue Bononiæ, aliove in loco audientia Sedis Apostolicæ sit, ibi Curia esse dicetur, atque sic sensit etiam Iacob. de Grass. libro quarto Decis. casc. conscien. in expositione Bullæ cœnæ Domini. numero 94. vide Nauarr. in extrauag. de datis, & promissis pro iustitia, vel gratia. no. 17. His sic præmissis, iam regulam de more ponamus.

S. V. M. M. A.

Impediens deferentes victualia, & alia ad usum Romanæ Curie necessaria ad ipsam Curiam, in excommunicationem incidit, quæ excommunicatione, quousque pateat, declaratur.

S. Præmissis iam dictis, qui in excommunicationem hanc incidant, uideamus. † In excommunicationem hanc igitur incidunt, qui impediunt eos, qui uictualia, seu alia ad usum Romanæ Curie necessaria adducunt, ut habetur in initio huius Capituli.

Quæ excommunicatio afficit, cuiuscunque generis homines sint, qui impediât, tum ob dictionem illam omnes, quæ neminem excludit. argumen. l. Iulianus. ff. de leg. 3. & ca. Romanorum. dist. 19. tum ob clausulam illam in fine huius capituli positam cuiuscunque fuerint ordinis. Quare uel laici, uel clerici sint, uel in dignitate constituti, uel non constituti, uel uiri, uel mulieres, in excommunicationem hanc incident, si in hoc Bullam hanc offenderint.

Secundo loco excommunicatio hæc afficit etiam eos, qui Romano Pontif. in temporalibus ordinario iure subiecti non sunt, nã si talia deferentes impederint, pœnam hanc non estugient, tum quod generalis prohibitio est, tum quod sacrilegium committitur, offenditur enim Sedes Apostolica in prædictis, ut ait Caiet. in Summ. in uerb. Excommunicatio. capitul. 19. ergo & ad Romanum Pontif. punitio pertinet, ut sensit Nauarr. in capit. nouit. not.

not. 6. numer. 40. versicul. Peccatum autem Ecclesiasticum. de iudiciis.

Tertio excommunicatio afficit, vel ipsi, vel per alios, & sic mediate, vel immediate, vel directe, vel indirecte prædicta deferentes impediunt, nam & his rationibus quem impedire antea præmissimus.

Quarto excommunicatio hæc afficit hos impediunt, quæcunque sint, quæ aut ad vicum, aut ad usum Romanæ Curia deferantur. Quare si Magistratus, vel princeps aliquis hos impediat, in pœnam hanc incidet.

Quinto afficit excommunicatio hæc hos impediunt, esto deinceps res ijs non adimant, qui eas deferunt, nam Bulla excommunicat simpliciter impediunt, qui ad Romanam curiam hæc adducunt, nec postulat, ac requirit, ut res ipsis auferantur, ergo neque nos requirere debemus. argum. l. de pretio. ff. de public. in rem ad.

Sexto afficit excommunicatio hæc impediunt, vel impediunt deferri res pro Romano Pont. vel pro Cardinalibus, vel pro alijs prælatis, vel pro nuncijs Principum, Rerumve publicarum, qui apud Sedem Apostolicam morantur, vel pro magistratibus vel etiam pro ipsorum famulis, vel curialibus, ac demum, & pro suis iumentis, quandoquidem hi omnes in Romana Curia sunt, & priuilegium

concessum dominis pertinet etiam ad famulos, ubi domini uti eo priuilegio etiam commode non possunt, argum. capitul. licet. Scitum conceditur. de priuilegi. lib. 6. Ac planè si non adessent, qui prælatis Curia seruirent, quomodo esse possent? Quare ob id sentio priuilegium hoc pertinere et ad stabularios equorum, ac coquos, ad pistores, ad macellarios, ad olitores, & ad alios huiusmodi omnes, ut scilicet si res ipsi deferantur, in excommunicationem hanc incidant, qui deferentes impediunt, & ad summam sentio pœnam hac obligari omnes, qui impediunt, quo minus aliquid Romæ deferatur, id est ad Romanam Curiam, ad quemcunque deferatur, nam omnes, qui ibi morantur, ad usum Romanæ Curia utiles sunt, suis artificijs, artibus, & laboribus. Hinc Gregori. xi. r. in Bulla inci. Inter multiplices nobis, lata de anno 1578. die 7. mensis Maii, Pontif. sui anno Sexto hac de re agens non dixit Romanam Curiam, sed almam urbem, quo uerbo simpliciter intelligi uoluit, in excommunicationem incidere, qui impediunt, quo minus prædicta ad urbem deferantur, in qua Romana Curia est, & Pius Quintus in Bulla Cupientes, lata anno 1566. die 11. Octob. dixit ad Urbem Romam, & Clemens vi. r. in Bulla. Ad sacram.

Septimo afficit excommunicatio hæc impediunt quicumque sint,

fiat, qui impediuntur. Vel igitur iumentis, uel nauibus, uel humeris, uel curribus hæc deferant, in excommunicationem hanc incidunt, qui ipsos impediunt, nam Bulla generaliter loquitur ob uerba illa. Eos qui, argument. Clem. 1. iun. & Gloss. 1. de sepult. et. go & generaliter intelligi debet, argument. l. 1. §. & generaliter. ff. de legat. præstan. etenim quacunque ratione ferantur, nihil interest.

Octauo excommunicatio hæc afficit, ubicunque Romana Curia sit, uel Romæ, uel alibi, nam & extra Romam esse posse iam dixi. Defærentes igitur quocunque, ubi Romana Curia est, si impediuntur, in excommunicationem hanc impediuntur incident. Quare qui hodie impedit, ne prædicta deferrentur Ferratiam, ubi Clemens vii. est cum curia, in excommunicationem hanc incidere. Item, quoniam pars Curia remanet Romæ, eadem pœna obligabitur, qui impedit ne eo quod prædicta deferantur, argument. l. quæ. de rota. ff. de rei vind. Nec repugnat quatenus dicitur. Ad v. sum Romanæ Curia, quasi aliter sit, si Curia alio transferatur, nam quod frequentius Romæ est, ob eam rem eius mentio facta est, quo casu non excluditur locus minus frequens. argument. leg. primæ. C. de rapt. uirg. iun. & Gloss.

Nono excommunicatio hæc

afficit, esto qui impedit, deinceps ab impedimento cesset, & permittat ad Romanam Curiam prædicta deferri, nam statim atque quis impediuit, in excommunicationem incidit. Esto igitur deinceps eum pœniteat, non idcirco tamen excommunicatione liberatur. argument. cap. cum desideres. de sen. excom. Hoc tamē locum habebit, ubi impediuit. At si contendatur inter ipsos modicum, & impediens dicat, eia uade in pace, plane huc in excommunicationem non incidere censeo, quandoquidem adhuc omnino illum non impedierat.

Decimo uel officio Magistratus, uel ui priuata quis impediat, nam Bulla non distinguit, ergo nec nos.

Hæc tamen, quæ diximus de impediente, multo magis locum habent in eodem inuadente. Sed iam, qui pœnam hanc euadant, explicemus.

S. V. M. M. A.

Impedientes deferentes uictualia, & alia ad Curiam Romanam necessaria ne deferantur, quando in excommunicationem non incidant.

III.

S. Qui offendendo hoc Bullæ Caput in excommunicationem incidat, uidimus, iam qui eam pœnam euadat, uideamus.

†Pri-

¶ Primum igitur in excommunicationem hanc non incidit, quide iure hos impedit, ut pote quis furatus est decem cados olei, & eos ad Romanam curiam deferre vult, plane dominus olei prædictum furem impediens, quominus illud ad Curiam deferat, in excommunicationem hanc non incidet, non enim verisimile est Ecclesiam velle fures fouere, argument. leg. meminerint. C. vnde vi, & cap. si de præscript. & tot. titu. extr. de furt.

Item in excommunicationem hanc non incidit Princeps alicuius loci, qui prohibet, ne de suis terris, ac locis prædicta extrahantur, etiam si exprimat ne ad Romanam Curiam deferantur, quoniam ibi rerum harum abundantia fit, nam hic bona fide prohibet, quod propositum suum declarat. argu. cap. cum voluntate. de sent. excom. muni. & l. si quis nec causam. ff. si cert. pet. atque sic dixit Caieta. in Sum. in verb. Excommunicatio. capit. 19. & Nauarr. in Man. capi. 27. numer. 64. versicu. Secunda, & Armilk. in verb. excommunicatio is, & Martinus Alfonsi. de Viuald. in Candelabro. part. 2. in explanatione Bullæ Cœnæ Domini. cas. 8. numer. 71. & Jacob. de Graff. libr. 4. decis. cas. cons. in expositione Bullæ Cœnæ Domini. numer. 96. & Tolet. eod. excommunicatio. 6. numero 4. Quare si ob id etiam prohibeat suos ad Curiam prædicta deferre, quoniam ibi peccatis ad

est, ne illuc eutes peste infecti sua loca etiam redeuntis inficiant, neque hic in excommunicationem incidet, atque sic citati auctores proxime concludunt. Idem & de aliis huiusmodi casibus, ubi bona fide quis impedit eos, qui prædicta eo deferre vellent, vel ob periculum viarum, vel hostium, vel fluminum, ut diximus in præmissis. Non igitur pater impediens filium, ne prædicta ad Curiam deferat ob periculum latronum, vel hostium, vel meretricum, in excommunicationem incidet, ut dixit Jacob. de Graff. ibidem numero 96.

Tertio in excommunicationem hanc non incidit, qui clam furatur aliquid his, qui ad Romanam Curiam prædicta deferunt, nam Bulla excommunicat solum impedientes, & inuadentes, non autem furantes, ex quo igitur diuersum est furari a prædictis, ergo in furatibus Bulla hæc locum non habebit. argument. l. Papinianus exul. ff. de min. etenim per huiusmodi furta quis non deterritur, quominus ad Romanam Curiam prædicta deferat, incidunt vero sine dubio mea sententia latrones, qui itinera obsident, & aperta via eos spoliant, nam & hi inuadere dicuntur. Et si Viual. ibid. num. 74. a. ff. si non incidere dixit, qui spoliaret deferentem, quid alicui singulari personæ, aut quia vendidit, aut quia donauit, quoniam hæc non sunt ad summam curiæ. Cuius opi

nio mihi non placet, nam curia accipitur ibi pro hominibus, qui sunt in loco, vbi est Curia.

Quarto in excommunicatione hanc non incidit, qui eo prædicta deferri non permittit, vbi aut Cardinalis, aut Romanus Pontif. est, sed tamen non sua Curia, & audientia. Quare, si Summus Pontif. aliquo deambulatum vadat, & scum audientiam non habeat, id est suos iudices, vel ibi moriatur, & ad sint Cardinales in excommunicationem non incidet, qui prædicta eo deferri non sinit, nam Residentia Curia ibi non est, vt declarauimus supra.

Postremo in excommunicationem hanc non incidit, qui impedit, ne deferatur ea, quæ ad vsum Romanæ Curia non pertinent, nã, ex quo huic, dispositionis huius verba non conueniunt, nec dispositio conuenire debet. argument. leg. 4. §. tories. ff. de damn. infect. Quare qui impedit, ne ad Curiam aut psitachi, aut Simia deferantur, & id generis, in excommunicationem hanc non incidet. At quid de impediens tabellarios, ne litteras deferant, an in excommunicationem incident? Ego sentio in hanc pœnam non incidere, tum quod vicius nomine litteræ non comprehenduntur, tum quod ad vsum Romanæ Curia pertinere non videntur. Nec obstat clausula illa generalis. Alia ve, quæ ad vsum Romanæ Curia necessaria sunt,

nam dictio Alia, significat similia antecedentibus, vt DD. ac Iaso. not. in l. quicumque. C. qui admitti, at antecedentia ad victum pertinentia, cuiusmodi litteræ non sunt. Cogita tamen hoc melius.

Verf. Ac etiam eos, qui, ne ad Romanam Curiam adducantur, vel afferantur, prohibent, impediunt, seu perturbant.

S V M M A.

- 1 Prohibens, ne ea, quæ ad victum pertinent, & alia supradicta ad Romanam Curiam deferantur, in excommunicationem incidit, quæ excommunicatio, quousque pateat, declaratur.
- 2 Prohibere quomodo differat ab impedire, seu perturbare.
- 3 Adducere quid significet.
- 4 Afferre quid significet.

IN hac parte excommunicantur, ¶ qui impediunt eos, qui adducere, vel afferre prædicta ad Romanam Curiam volunt, & sic differt casus hic a superiori, nam in superiori excommunicatur impediens eos, qui prædicta iam deferunt, hic autem qui deferre volunt, sed nondum deferre ceperunt,

runt, & quoniam, quæ diximus antea, & hic locum habent, ob eam rem paucis rem hanc absolue-
uemus.

In excommunicationem hanc igitur incidit omnis, qui prohibet, ne prædicta ad Romanam curiam deferantur, quæ excommunicatio afficit quæcunque ratione prohibeat vel per se, vel per alium.

2 Differt autem † prohibere ab impedire, seu perturbare, nã prohibere propriè quis dicitur, qui directè quem impedit, aut verbis iubendo, minando ve, ne prædicta deferat, aut factis detinendo ipsum in carcere, vel ratione alla, ob eandem causam, impedire vero quoad rem nostram accipitur, ubi quis per obliquum eum moratur, utpote adimendo ei iumenta, vel res, quas ad Curiam deferre quis vult, & id generis. Perturbare demum significat quocunque alio modo obstacula, & impedimenta opponere, quamvis hic pro impedire simpliciter accipitur.

3 Verbum vero † illud Adducantur, & verbum illud Afferantur, adhibita sunt, quo comprehendentur, qui quascunque res impedirent, quo minus ad Curiam importarentur. Nam omnia talia partim dicuntur, ut boues, capree, sues, & oves, & id generis, per se enim iter faciunt, & solum necesse est, ut habeant, qui ductor eorũ
4 sic † Partim per se venire non pos-

sunt, sed necessario requiruntur, ut ferantur, cuiusmodi sunt omnia, quæ anima carent, ut frumentũ, vinum, oleum, & alia huiusmodi. Partim & afferri, & duci possunt, sed commodius feruntur, cuiusmodi sunt ædi, & agni, galinæ, & minutæ aliæ animantes. Quamcũque igitur rem ex his quis impediat, quo minus ad curiam deferantur, vel de eorum numero sit, quæ ducuntur, vel de numero eorum, quæ afferuntur, in excommunicationem hanc incidet. Sed iam ad postremam partem huius Capituli veniamus.

Verf. Seu hæc facientes defendunt per se, vel alios, cuiuscunque fuerint ordinis.

S V M M A.

1 Defendentes eos, qui impediunt, ne ea, quæ ad victum pertinent, & alia prædicta ad curiam deferantur, in excommunicationem incidunt, quæ excommunicatio, quousque pateat, declaratur.

2 Impedientes, ne ad usum Romanæ Curie necessaria deferantur, an in alias pœnas ab excommunicatione incidunt.

IN hac postrema parte huius Capituli excommunicantur is, qui

qui defendunt impediētes, ne prædicta ad vsum Romanæ Curie necessaria ferantur. Et quoniam longiori tractatione pars hæc opus non habet, ob eam rem paucis eâ absoluamus.

1 In excommunicationem hanc igitur incidit, ꝑ qui prædictos impediētes defendit, quæ excommunicatio afficit, vel per se, vel per alios quis defendat, vt dicitur in Bulla. Quare qui tribuit ei homines, quo itinera ipsis obsideāt, & expolient prædicta deferentes, in excommunicationem hanc incidet. Excipio tamen vbi de iure eos defenderet, vt pote in casibus, in quibus prædictos defendere licet.

2 Atqui ꝑ an aliam pœnam patiantur, qui eos impediunt? Plane sic, nam Gregorius XIII. alias pœnas his inuexit in Bulla incip. Inter Multiplices nobis. lata anno 1587. die septima Maij. Pontif. sui anno sexto. Sed de excommunicatione hac satis, ad Caput Notum descendamus.

De excommunicatione lata contra offendentes eos, qui ad Sedem Apostolicam eunt, ab eare recedunt. Nec non in vsurpantes iurisdictionem in eisdem, dum in Curia morantur.

Cap. IX.

Item excommunicamus, & anathematizamus om-

nes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes, & recedentes ab eadem sua, vel aliorum opera interficiunt, mutilant, spoliant, capiunt, detinent. Necnon illos omnes, qui iurisdictionem ordinariam, vel delegatam a nobis, vel nostris iudicibus non habentes illam sibi temere vindicantes similia contra morantes in eadem Curia audent perpetrare.

S V M M A.

- 1 Sedes Apostolica quid sit.
- 2 Sedem Apostolicam adire, ab eare recedere quisnam dicatur.

CApit hoc diuiditur in duas primarias partes, quarum secunda incipit ibi. Nec non illos. In prima excommunicatio fertur ob quinque causas, de quibus singulis figillatim agendum est. Sed quoniam excommunicatio hæc in eos fertur, qui vno ex quinque modis, seu causis ad Sedem Apostolicam venientes, & recedentes ob-

fen-